

Handläggare

Helena Widegren

Enhetschef Drift och förvaltning Allmän Plats

Teknik- och serviceförvaltningen

Ärendenummer: TN2026/215

Beslutande organ: Tekniska nämnden

PM – Taxor och avgifter samhällsbetalda resor

Bakgrund

Förvaltningen ser behov av att separera och tydliggöra taxan mellan färdtjänst och resa i annan kommun (RIAK) i kommunens taxa- och avgiftsreglemente samt lägga till en text att införa kostnadsfria resor för elever med färdtjänst under förutsättning att motsvarade ges av upplands lokaltrafik (UL). I övrigt ingen ändring av de befintliga taxorna.

RIAK står för Resa i annan kommun och innebär att en person med färdtjänsttillstånd kan resa med färdtjänst när hen tillfälligt vistas i en annan kommun än hemkommunen, exempelvis vid vistelse i sommarstuga eller hos anhöriga.

RIAK är en etablerad och nationellt använd lösning för att hantera färdtjänstresor över kommungränser. Syftet med RIAK är att skapa en enhetlig och förenklad hantering, både för resenärer och för handläggare, samt att tydliggöra vilka avgifter som gäller vid resa i annan kommun.

Enköpings kommun använder redan RIAK och tjänsten nyttjas regelbundet av invånare med färdtjänsttillstånd. Hittills har avgiften för dessa resor tagits ut enligt taxan för ordinarie färdtjänst. Efter genomgång tillsammans med kommunjurist har det dock framkommit att RIAK-resor behöver regleras genom en egen, separat taxa, även om avgiftsnivån är densamma som för ordinarie färdtjänst.

Förvaltningen föreslår därför att avgiften för RIAK fastställs till samma nivå som ordinarie färdtjänst, vilket i dagsläget är 45 kronor per resa, men att detta tydligt anges som en separat taxa i taxa- och avgiftsreglementet.

Omvärldsanalys och konsekvenser

Omvärldsanalys kostnader i grannkommuner

Kommun	RIAK	Kostnad
Enköping	Ja	Färdtjänsttaxa 45 kr per resa
Håbo	Ja	150 kr per resa
Västerås	Ja	Ersättning 80% i efterhand (resenären lägger ut)
Sala	Ja	Ersättning 80% i efterhand (resenären lägger ut)
Heby	Nej	Riksfärdtjänst krävs
Uppsala	Ja	Färdtjänsttaxa men maximalt 3 mil (44 kr)

Omvärldsanalysen visar att flera kommuner antingen har särskilda avgifter för RIAK, eller tillämpar ersättningsmodeller där resenären själv lägger ut hela kostnaden. Kommuner som använder färdtjänsttaxa för RIAK har i regel en tydlig reglering av detta i sina riktlinjer eller taxor.

Förslaget om kostnadsfria resor för elever med färdtjänst under förutsättning att motsvarande ges av upplands lokaltrafik (UL) är att det stärker det stärker barnperspektivet genom att öka tillgängligheten till fritidsaktiviteter och sociala sammanhang för barn och unga med funktionsnedsättning. Det bidrar till ökad jämlikhet och inkludering, då samtliga barn och unga ges likvärdiga möjligheter till fria resor under sommarlovet.

Ekonomiska konsekvenser

RIAK-resor nyttjas i dagsläget i begränsad omfattning, cirka 50 resor per år. Den föreslagna taxan motsvarar nuvarande avgift för ordinarie färdtjänst och

innebär därmed inga ökade kostnader för vare sig resenärer eller kommunen.

Tidigare utredning av kostnader för införande av kostnadsfria färdtjänstresor för barn och unga visade på osäkerheter kring resandets omfattning och därmed de ekonomiska konsekvenserna.

Flera scenarier togs fram där kostnaderna i ett medelscenario bedömdes uppgå till cirka 170 000 kronor i förlorade intäkter.

Utfallet från sommaren 2024 visar dock att resandet inte ökade i den omfattning som befarats, utan snarare minskade något jämfört med föregående år.

De faktiska förlorade intäkterna uppgick till cirka 1 200 kronor, vilket ligger i nivå med ett lågsценario.

Inför sommaren 2025 bedömdes resandet fortsatt ligga på en låg nivå, med förlorade intäkter om cirka 1 400 kronor.

Antalet färdtjänstberättigade ungdomar har dessutom minskat något jämfört med tidigare år, vilket ytterligare begränsar de ekonomiska konsekvenserna.

Mot bakgrund av tidigare utfall och nuvarande förutsättningar bedöms förslaget medföra mycket begränsade ekonomiska konsekvenser.

Kostnaderna består främst av uteblivna egenavgifter, medan påverkan på den totala färdtjänstkostnaden bedöms som marginell.

Samtidigt finns en viss osäkerhet då kommunen saknar begränsning i antal resor per användare, vilket innebär att kostnaderna teoretiskt kan öka vid ett förändrat resbeteende.

Baserat på hittillsvarande erfarenheter bedöms dock denna risk som låg.

Konsekvenser för resenärer

För resenärerna innebär förslaget ingen förändring av avgiftsnivån. Däremot skapas ökad tydlighet och förutsägbarhet kring vilken avgift som gäller vid resa i annan kommun och kostnadsfria resor för elever under sommarperioden under förutsättning att motsvarande ges av upplands lokaltrafik, vilket kan upplevas som trygghetsskapande.

Administrativa konsekvenser

En separat och tydligt reglerad taxa för RIAK bedöms förenkla handläggningen och minska risken för oklarheter eller olika tolkningar. Förslaget stärker därmed den rättssäkra hanteringen av RIAK-resor för både handläggare och verksamhet.

Förslaget om kostnadsfria resor för ungdomar under sommarperioden skapar tydlighet i styrdokumentet och minskar risken för oklarheter och tolkningar.